

C. Frank Glass

Kinas Kommunistiska Förbund

1939

Ur *Revolutionary History*, vol. 2, nr 4, våren 1990

Följande återger sidorna 9–20 i en rapport av Frank Glass som hittades i Trotskij-arkivet i Houghton Library vid Harvard University. Den bekräftar de kinesiska trotskisternas hängivenhet till arbetarklassens kamp sedan de kinesiska stalinisterna övergett arbetarna till förmån för ett bondebaserat gerillakrig. Niel Sih som nämns i rapporten är pseudonym för Liu Renjing, Frank Glass främsta allierade inom den trotskistiska rörelsen, som 1937 bröts ned av tortyr och anslöt sig till Guomindang, för att sedan sluta fred med Mao 1949. Texten skrevs i slutet av 1939 efter samråd med Harold Isaacs och skickades till Trotskij den 21 januari.

Om Frank Glass, se *Revolutionary History*, vol. 1 nr 2, sommaren 1988, s. 1–4 [[Baruch Hirson and Prometheus Research Library on Li Fu-Jen](#)]. Se även Baruch Hirson, [Death of a Revolutionary: Frank Glass/Li Fu-jen/John Liang 1890-1988](#), *Searchlight South Africa*, nr 1, september 1988, s. 28-41. Han omnämns ofta av Wang Fanxi i dennes självbiografi. Se även [Bio-bibliographical sketch of C. Frank Glass](#) från TrotskyanaNet).

Se även lästipsen efter artikeln.

Nu till vår rörelse i Kina. Min information är endast giltig fram till den 1 september, då jag lämnade Shanghai. Återigen är alla fakta om vår organisation i bästa fall ungefärliga. Även våra egna kamrater har mycket olika uppfattningar om fakta som antalet kamrater osv.

Kinas Kommunistiska Förbund grundades 1931, ungefär fyra år efter Chiang Kai-Sheks statskupp i Shanghai i april 1927. Efter kuppen bildade revolutionärer som tog avstånd från stalinismen flera olika grupper. Dessa förenades och konsoliderades, främst tack vare kamrat Graves¹ som anlände från Sydafrika 1931, när förbundet formellt grundades.

Vårt parti har för närvarande cirka 500 medlemmar i hela landet, varav ungefär hälften är aktiva. Fördelningen är ungefär följande: 100 medlemmar i Shanghai, 100 medlemmar i Fuzhou, en hamn halvvägs mellan Shanghai och den brittiska kronkolonin Hongkong, 100 medlemmar i Hongkong och Kowloon, som ligger intill varandra, 100 medlemmar i Zhongshan-distriktet, som ligger i Pärflodsdeltat i södra Kina, och resten är spridda över hela Kina. Kamraterna har olika uppfattningar om vår styrka. Vissa uppskattar antalet till 500, andra anser att 200 är en mer korrekt siffra. Kriget har gjort det omöjligt att få en korrekt bild.

Antalet kamrater ger inte en exakt bild av rörelsens inflytande. Vi har nära sympatisörer i många kretsar i Kina, särskilt bland studenter och intellektuella. Detta återspeglas i viss mån i olika publikationer som refererar till Kommunistiska förbundet och Fjärde internationalen.

Våra partiledare är alla revolutionära veteraner, varav många har varit med i rörelsen i Kina sedan 1921. Med undantag för en medlem tror jag att alla centralkommitté-medlemmar har suttit i Guomindangs fängelser. Bland framstående aktiva kamrater kan nämnas kamrat Wang Ming-yuan², som var vänsteroppositionell redan från början i Moskva, kamrat Peng Shuzi,³ en

¹ Pseudonym för Frank Glass (1901–1988)

² = Wang Fanxi (1907–2002). Han är författaren till flera böcker som finns i engelsk översättning, t ex *Mao Zedong thought* (utg 2020) och *Wang Fan-hsi: Chinese Revolutionary, Memoirs 1919-1949* (1980)

³ Peng Shuzi (1895–1983).

av de ursprungliga medlemmarna i det kinesiska kommunistpartiets centralkommitté, kamrat Chen⁴, en annan av de ursprungliga medlemmarna i Kinas kommunistiska partis centralkommitté, samt kamraterna Chen Chi-chang, Loh och Han.

Cirka 60 procent av alla kamrater är arbetare, övriga är intellektuella eller tjänstemän.

Med några få undantag är allt partiarbete olagligt. Före augusti 1937 satt cirka 50 av våra kamrater, däribland kamrat Chen Duxiu, i fängelse. Alla släpptes vid olika tidpunkter fram till Nanjings fall i december 1937. Före kriget arresterades våra kamrater så fort de sågs; två centralkommittéer arresterades en masse. Dessa arresteringar gjordes alla av Guomindang eller i samarbete med den brittiska eller franska polisen, beroende på omständigheterna. I allmänhet vidtar Guomindang för närvarande inga aktiva åtgärder mot våra kamrater, såvida de inte deltar i laglig verksamhet. Guomindangs hot mot våra kamrater har för tillfället avtagit.

I de två utländska områdena i Shanghai är våra kamrater nu relativt säkra, men den brittiska eller franska polisen kommer att överlämna dem till de japanska bödlarna utan rättgång om dessa begär det. Fram till dess jag lämnade Shanghai hade ingen av våra kamrater arresterats där under de två föregående åren.

Den största faran i Shanghai, och för den delen även på andra håll i Kina, är för närvarande GPU och stalinisterna. Flera av våra kamrater, däribland kamraterna Peng och Graves, har fått hotbrev och varningar av olika slag som utan tvivel kommer från stalinisterna eller GPU. Genom att i sin press knyta våra kamraters namn till japanska marionetter har stalinisterna i praktiken uppmuntrat mord på dem. Naturligtvis vidtar våra kamrater i Shanghai de största försiktighetsåtgärderna. Flera håller sig helt gömda av rädsla för att bli igenkända av stalinisterna.

Nyligen publicerade stalinisterna i Shanghai en broschyr på kinesiska med titeln *Trotskisternas brott*. Dessa "brott" omfattade de vanliga anklagelserna, som vårt parti ganska väl har avslöjat i borgerliga tidningar som är vänligt inställda till oss. Eftersom de inte kunnat hitta några verkliga "brott" har stalinisterna tagit till förtal, och i broschyren står det till exempel att "nästan alla trotskister är homosexuella och håller orgier i badhus". Ett annat "brott" är anklagelsen att kamrat Graves skrev en positiv recension av kamrat Isaacs bok *Den kinesiska revolutionens tragedi*.⁵

Sådant förtal förekommer då och då i stalinistiska tidningar. Men stalinisterna har inte varit särdeles framgångsrika. I Chongqing hävdade de att kamrat Chen Duxiu samarbetade med japanerna och var en "kontrarevolutionär trotskist". Omkring 30 ledande kinesiska liberaler, varav många var mycket kända offentliga personer, skrev en kraftfull förkastelsedom över detta uttalande. Denna kritik, med författarnas underskrifter, fick stor spridning. Sedan dess har stalinisterna inte sagt något offentligt om Chen Duxiu. Chen svarade också på anklagelsen i ett uttalande, där han på ett förödande sätt avslöjade stalinisternas anklagelse.

I Shanghai tvingade vårt parti genom sina sympatisörer en stalinistkontrollerad tidning att publicera en dementi av att kamrat Peng Shuzi samarbetade med japanska marionetter. Dessa två exempel visar att stalinisterna måste gå försiktigt fram i sin förtalskampanj mot oss i Kina.

I Hongkong hade den brittiska regeringen, fram till dess jag lämnade staden, gett stalinisterna fria händer att göra vad de ville. Men inte våra kamrater. Flera av våra kamrater ledde en strejk mot arbetet på ett japanskt fartyg. De arresterades och tillbringade flera veckor i

⁴ Zheng Chaolin (1901-1998). Författare till *An Oppositionist for Life: Memoirs of the Chinese Revolutionary Zheng Chaolin* (eng. övers 1997)

⁵ [Den kinesiska revolutionens tragedi](#)

fängelse. Våra kamrater fick veta av brittiska poliser att arresteringarna var ett resultat av att stalinisterna hade förrått våra kamrater. Därefter, och troligen som en direkt följd av detta, antog Hongkongs regering lagar som möjliggjorde arrestering, fängslande eller förvisning utan rättegång av alla kineser. Flera av våra kamrater tvingades lämna Hongkong.

I områden som kontrolleras av Guomindang är arbetet likaså svårt. Dödsstraff har införts för strejker ”eller andra aktiviteter som skadar statens intressen”. I början av 1938 gav två av våra kamrater, med hjälp av Niel Sih,⁶ ut en laglig tidskrift med titeln *Kampens väg*, som förbjöds efter det andra numret. Kamrat Chen Duxiu har skrivit ett stort antal artiklar om kriget. Regeringen har förbjudit publiceringen av minst hälften av dem. En av dessa artiklar bestod av en uppmaning till de japanska trupperna. Såvitt vi vet har ingen av våra kamrater arresterats i områden som kontrolleras av Guomindang sedan krigets början. Minst en av dem – kamrat Lo Han, en veteranrevolutionär – mötte dock döden i Chungking under ett japanskt flyganfall.

För en tid sedan organiserade studenter i Hankou en antijapansk demonstration. Våra kamrater var aktiva i denna demonstration. Polisen förbjöd dock demonstrationen medan den pågick. De lyckades stoppa demonstrationen endast genom att skjuta mot studenterna och döda en av dem. Rasande attackerade studenterna en civilklädd man. När de slet av honom kläderna upptäckte studenterna att mannen var medlem i Blåskjortorna, Chiang Kai-Sheks terroristgäng. Inte ett ord om denna händelse förekom i någon tidning i Kina, inte ens i den stalinistiska pressen.

Partisaner

I områden som kontrolleras av Japan finns endast ett fåtal av våra kamrater, med undantag för Zhongshan-distriktet i södra Kina nära Kanton i Pärlflodsdelat. Här har mellan fem och tolv av våra kamrater sedan Kantons fall hösten 1938 lett en gerillagrupp på mellan 100 och 200 soldater under Fjärde internationalens fana. Enligt uppgift har våra kamrater med framgång deltagit i flera skärmytslingar med japanerna. Dessa kamrater leds av en veteran från Hong Kong-strejken. I de japanskstyrda områdena dödar japanerna vanligtvis alla kineser som befins ägna sig åt så kallat antijapanskt arbete, vilket kan vara allt från att inte ha en cigarett till en japansk soldat, att inte buga korrekt för vakterna eller att inneha en Guomindang-tidning. I dessa områden riktas den japanska terrorn inte bara mot revolutionärer, utan mot hela befolkningen. Otaliga byar som japanerna misstänkte hade hjälpt gerillastyrkorna har utplånats genom brand, och japanerna har beskjutit flyende invånare med maskingevär. Dessa berättelser är inte påhittade. De har bekräftats gång på gång. Resultatet av denna terror har blivit att de bönder som försökt återvända till sina gårdar i de japanska ockuperade områdena i de flesta fall sökt sig till säkrare områden i utlandet eller till städerna, eller dragit sig inåt landet. Man uppskattar att kriget i Kina har skapat inte mindre än 60 miljoner flyktingar.

Partiets arbete är i nuläget inriktat på översättningar och publikationer, på att stärka ledarskapet och öka medlemsantalet. Det finns relativt lite agitationsarbete för närvarande, eftersom de försök som gjorts har visat sig fruktlösa på grund av arbetarnas passivitet. Broschyrer ges dock ut ofta vid speciella tillfällen, både på kinesiska och japanska.

Vårt parti ger regelbundet ut två tidningar. *Douzheng* (Kampen) publiceras en eller två gånger i månaden i 1000 exemplar, i tabloidformat, med fyra till åtta sidor, och distribueras över hela landet. *Douzheng* ges ut i Shanghai och har kommit ut regelbundet sedan 1936, även om den kom ut oregelbundet ungefär två år tidigare. *Huahuo* (Gnistan) har getts ut regelbundet i Hongkong sedan 1937. Den kommer ut en eller två gånger i månaden, har fyra till åtta sidor, är i tabloidformat, har en upplaga på 1 000 exemplar och distribueras över hela landet. Dessa

⁶ = Liu Renjing (1902-2002)

tidningar trycks på tryckpressar som är konstruerade och byggda av våra kamrater, och tryckarbetet utförs av våra kamrater. Tryckpressarna är praktiskt taget ljudlösa och mycket geniala. Tryckpressarna används också för olika broschyrer, flygblad, interna bulletiner etc. Allt vårt material i Kina trycks; arbetarna tittar inte på en stencilerad sida.

Våra kamrater stal de flesta typsnitten från tidningsredaktioner, tryckerier etc. Ursprungligen lät våra kamrater en sympatisör sköta tryckningen. Denna sympatisör höjde gradvis sina priser. En kris uppstod. Till slut utgav kamrat Graves och andra kamrater sig för att vara utländska poliser och beslagtog i en "razzia" tryckpressen och typsnittet. Det var en ganska svår uppgift, men den genomfördes framgångsrikt. Från och med då drev organisationen sin egen tryckpress.

Distributionen av våra tidningar medför många problem. Men tack vare sympatisörer på postkontoret skickas många exemplar framgångsrikt med posten. Andra distribueras av våra kamrater och sympatisörer på fabriker, bland flyktingar osv. Våra kamrater uppskattar att varje exemplar av vår tidning har minst fyra läsare.

Med Guomindangs försvinnande inflytande i Shanghai under de senaste två åren har våra kamrater för första gången funnit det möjligt att lagligt publicera flera marxistiska och andra böcker i de utländska områdena i Shanghai. I detta har kamraterna fått stor hjälp av en sympatisör som är förläggare och av en utländsk kamrat som åtnjuter utländskt skydd och som har startat ett förlag, särskilt för detta ändamål. Våra kamrater redigerar och publicerar nu en laglig månadstidning (dock inte i partiets namn), som är vår partis första lagliga publikation förutom böcker. Denna månadstidning, som heter *Tung Shan* [Den levande tidsåldern], hade en första upplaga på 1000 exemplar, av vilka nästan alla såldes. Tidningen, som var den enda i Kina som förutsåg Moskva-Berlin-pakten, har vunnit stort anseende och kan, förutsatt att den inte förbjuds, komma att få stor betydelse ... Sympatisörer redigerar och publicerar en laglig dagstidning för barn, med en upplaga på 3000 exemplar. Nyligen har ett stort antal böcker av Marx, Engels, Lenin och Trotskij publicerats lagligt, förutom ett stort antal broschyrer. Andra böcker är Victor Serges *Från Lenin till Stalin*⁷, Andre Gides *Resa i Sovjet*⁸, Malraux *Erövrarna*⁹ och Silones *Fontamara*¹⁰. Dessa översättningar innebär ett enormt arbete, som i genomsnitt kräver att två kamrater arbetar heltid i tre till sex månader. För närvarande översätter våra kamrater *Stalins förfalskarskola*¹¹ och *Den kinesiska revolutionens tragedi*. Eftersom relativt få av våra kamrater har goda kunskaper i främmande språk går översättningsarbetet mycket långsamt. Dessa kamrater måste också försörja sig genom att göra översättningar för borgerliga företag.

Frigivning

Såvitt vi vet har det inte förekommit några förräderier mot någon av våra arresterade eller andra kamrater sedan vår organisation grundades. Det har förekommit cirka fem avhopp, varav tre före 1936. I mars 1937, fyra månader innan sin planerade frigivning från fängelset, kapitulerade kamrat Niel Sih (Liu Renjing) till Guomindang, men begick inget förräderi. Niel Sih utslöts ur organisationen och hävdade att han behandlats orättvist. Under en tid hade han nära kontakt med några av våra kamrater och hjälpte dem med vissa juridiska ärenden, men anslöt sig senare till Guomindangs nationella militärråds informationsavdelning ... Kamrat Sze, en exceptionellt duglig och briljant kamrat, släpptes ur fängelset i december 1937. Han är nu mentalt störd och har blivit buddhistmunk. Han hävdar att han har upptäckt en ny teori och

⁷ Finns på engelska på MIA: [From Lenin to Stalin](#)

⁸ [Resa i Sovjet](#).

⁹ [Erövrarna](#).

¹⁰ Finns utgiven i bokform på svenska.

¹¹ Svensk övers: [Stalins förfalskarskola](#)

insisterade på att jag skulle skicka flera stora volymer buddhistisk litteratur – på kinesiska – till kamrat Trotskij för att han skulle kunna läsa dem.

Kamrat Chen Duxiu släpptes ur fängelset i augusti 1937. Han begav sig därefter till Hankou, där han skrev för flera juridiska publikationer. När han anklagades för att vara trotskist av stalinisterna, förklarade Chen offentligt att han skrev i sitt eget namn och inte var knuten till något parti eller någon grupp. Senare intervjuade en korrespondent för *New York Times*, som är en nära sympatisör, kamrat Chen. Kanske på grund av språksvårigheter blev intervjun mycket olycklig och kamrat Chen ska ha uttryckt åsikten att det vore bäst om Japan lyckades erövra Kina, eftersom endast detta skulle ge revolutionära rörelsen något framtidsperspektiv. Lyckligtvis nämnde korrespondenten denna intervju för våra kamrater. Kamrat Chens uttalande om att han inte tillhörde någon grupp väckte stor kritik från våra yngre kamrater. Slutligen skickades en kamrat för att besöka Chen och rapporterade följande: Chen står till 100 procent bakom Fjärde internationalen, men förnekar offentligt all partitillhörighet. I huvudsak beslutar kamraterna att offentligt varken bekänna sig till eller förneka kamrat Chen, så länge han i det stora hela visar sig vara till hjälp för rörelsen. Detta är, tror jag, situationen för närvarande. För närvarande är Chen, som är i sjuttioårsåldern, mycket sjuk. Han bor nu nära Chongqing och sägs vara för sjuk för att ens kunna skriva. Man gjorde gemensamma försök att övertala kamrat Chen att resa till USA. När han äntligen gick med på det var det för sent: Guomintang vägrade ge honom tillstånd att resa, och dessutom gör hans hälsa det nu omöjligt för honom att resa. Både på grund av hans relativa inaktivitet och hans enorma anseende tror jag personligen inte att kamrat Chen är i någon fara från Guomintang eller GPU. Han vidtar dock försiktighetsåtgärder.¹²

Bortsett från fallet Chen Duxiu har det inte förekommit några allvarliga fraktionsstrider under de senaste tre åren. Det har förekommit några mindre stridigheter. En, om våra kamrater bör spela en aktiv roll i bildandet av antijapanska organisationer, försvann med krigets utbrott. Den andra, som gällde Chen Duxiu, har praktiskt taget likviderats. Fram till dess jag lämnade organisationen hade det inte förekommit några meningsskiljaktigheter alls om ”villkorlös” eller ”villkorligt” försvar av Sovjetunionen. Partiet stod enhälligt för villkorlös försvar. Generellt kan man säga att den kinesiska organisationen för närvarande är fri från allvarliga fraktionsstrider. Det är en sammansvetsad, välgrundad organisation. Det finns nästan ingen småaktig avundsjuka och politik. Från 1931 till 1937 förekom det visserligen allvarliga stridigheter och fraktionsstrider. Dessa berodde främst på efterverkningar av stalinismen. Under dessa år av stridigheter fick partiet en fast grund, dess ledare utbildades och dess program blev tydligt och fast.

Shanghai är en komplex stad, men består kort sagt av två utländska områden omgivna av kinesiska områden. De senare områdena är nu i japanska händer. Minst hälften av den kinesiska industrin var belägen i dessa kinesiska distrikt. Både i Shanghai och i hela Kina, i områden som erövrats av japanerna har industrin fullständigt krossats och det har inte skett någon återhämtning alls. Industrin blomstrar dock inom de utländska områdena i Shanghai och i Hongkong. Levnadskostnaderna har ökat enormt under de senaste två åren. Enbart hyrorna har stigit med 150 procent, medan matpriserna har stigit med minst 50 procent. Försvagningen av den kinesiska valutan har också försämrat levnadsstandarden avsevärt. Lönerna har höjts med cirka 15 procent inom storindustrin, men i själva verket är reallönerna mycket lägre än före krigsutbrottet. Den genomsnittliga lönen i en bomullsfabrik är till exempel 15 Shanghai-dollar per månad för en 12-timmarsdag med en ledig dag per månad. I amerikansk valuta motsvarar detta cirka 1,15 dollar. Dessa förhållanden, i kombination med det överutbud av arbetskraft som kriget har orsakat och arbetarnas och böndernas fullständiga

¹² Chen Duxiu avled våren 1942

passivitet gentemot kriget, har gjort det extremt svårt för vår organisation att värva nya medlemmar. Trots detta finns det flera nya kamrater, de flesta av dem arbetare och studenter, särskilt de senare. För första gången finns det flera kvinnliga kamrater. Det är betydelsefullt att vår styrka har vuxit enormt i den enda stad under Guomindangs kontroll som har åtnjutit ”välstånd”, det vill säga i Fuzhou, den enda kvarvarande öppna kusthamnen. Detsamma gäller i mindre utsträckning i städer i sydväst som Guilin, Kunming och andra nu viktiga transport- och industriella centrum.

Översättning: Martin Fahlgren

Lästips

Damien Durand: [Den kinesiska vänsteroppositionens födelse](#)

En utmärkt bok om trotskismens historia i Kina är Gregor Benton: [Revolutionärerna i Kinas städer](#). Där finns också en hel del biografiska uppgifter om Frank Glass.

På engelskspråkiga delen av MIA finns en hel del texter av Glass, se [Frank Glass \(Li Fu-jen\)](#). [Trotskij om Kina](#). En samling med Trotskijs skrifter.